

บทคัดย่อ

เรื่อง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้
ผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ ประธาน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนารูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสรุปกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้สอน เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้ และเพื่อสังเคราะห์บทบาทของครู ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยทั้งภาพรวมระดับประเทศ เกี่ยวกับการวิเคราะห์เอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การวิจัยในระดับเขตภูมิศาสตร์ภาคใต้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จำนวน 1,172 คน และครู อาจารย์ผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา จำนวน 779 คน การระดมความคิดจากนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และสื่อมวลชน เพื่อเปิดเวทีประชาคม มีผู้ร่วมจำนวนทั้งสิ้น 77 คน และสรุปบทบาทของครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้วยการสังเคราะห์ผลงานวิจัยเชิงเอกสาร การสำรวจ และเวทีประชาคม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ฉบับ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูและนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริง และตามความต้องการหรือความคาดหวังด้านเจตคติ การเป็นแบบอย่างที่ดี และการให้รางวัลและการลงโทษในระดับมาก ครูและนักเรียนอาชีวศึกษา และอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของ

ครูและนักเรียนเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริงกับความต้องการหรือความคาดหวัง พบว่าส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ในทุกระดับการศึกษา

2. ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนตามสภาพจริง และตามความต้องการหรือความคาดหวัง ส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยครูมีความคิดเห็นส่วนใหญ่สูงกว่าความคิดเห็นของนักเรียนในทุกระดับการศึกษา

3. แนวทางการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนอย่างเร่งด่วนในทุกระดับการศึกษา คือการสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย การเป็นแบบอย่างที่ดีในประเด็นบุคลิกภาพ การชักจูงการกระทำและการสร้างจิตสำนึก การลงโทษ และพฤติกรรมที่ส่งผลต่อเจตคติต่อครูและเจตคติต่อนักเรียน พบว่าปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยมีความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของนักเรียนต่อครูทั้งตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ 78 และ 78 ตามลำดับระดับอาชีวศึกษาร้อยละ 61 และ 75 ตามลำดับและระดับอุดมศึกษาร้อยละ 57 และ 73 ตามลำดับ ส่วนความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนพบว่า ปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยมีความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนทั้งตามสภาพจริงและตามความต้องการหรือความคาดหวังในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานร้อยละ 57 และ 57 ตามลำดับระดับอาชีวศึกษาร้อยละ 58 และ 61 ตามลำดับและระดับอุดมศึกษาร้อยละ 62 และ 62 ตามลำดับ

4. ครูและนักเรียนเห็นสอดคล้องกันในทุกระดับว่า นักเรียนควรมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการสร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามคำแนะนำของครู และยอมรับโทษเมื่อทำผิดและได้รับการอธิบายเหตุผลอย่างชัดเจน ส่วนบทบาทของครูควรที่จะสร้างบรรยากาศในห้องเรียนแบบประชาธิปไตย เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนทั้งด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่แสดงออก ความรับผิดชอบในการสอนและการลงโทษด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความผิดพร้อมทั้งอธิบายชี้แจงเหตุผลของความผิดโดยไม่มีอคติและแสดงอารมณ์ที่รุนแรงหรือโกรธเคือง